

MUZEUL DE ARTĂ DIN TÎRGU MUREȘ

VIORICA HERDAN

N. Grigorescu - *Apus de soare*

N.N. Tonitza - *Japoneză*

Nagy Istvan - *Peisaj de iarnă*

Între clădirile orașului Tîrgu-Mureș, Palatul Culturii se detașează inevitabil grație ținutei sale impunătoare, și concentrează atenția tuturor, datorită vieții artistice pe care o adăpostește, ca locaș al majorității instituțiilor culturale.

În 1913, la terminarea clădirii, în corpul lateral stîng, la etajul III, s-a deschis Muzeul de artă, avînd un număr modest de lucrări — 83, între care 68 donate și 15 cumpărate.

Printre ele erau cîteva de o importanță majoră ca valoare artistică. Tabloul *Spălătoresele* de Munkácsy Mihály, două peisaje de Paál László, al cărui nume este sinonim cu apariția peisajului maghiar, lucrări de Lozz Károly și de Fényes Adolf. Erau și lucrări de Vida Árpád, pictor clasic maghiar originar din Tîrgu-Mureș, din care colecția muzeului deține astăzi 51 de lucrări. În fiecare an colecția s-a îmbogățit prin donații

Ion Gheorghiu — *Târâncă*

Nagy Imre — *Furtună*

sau cumpărări succesive, căutându-se a se respecta principiul specificului local în special în achiziții. Astăzi, muzeul numără aproape o mie de lucrări de pictură, sculptură, și grafică fiind profilat pe artă românească și maghiară. S-a căutat ca fiecare perioadă să fie reprezentată cu lucrări valoroase reușindu-se acest lucru mai puțin în reprezentarea diferiților artiști și a perioadelor lor de creație.

Pictura clasică românească aparține unor nume de frunte, ca Theodor Aman, Nicolae Grigorescu reținând atenția prin originalitatea sa un *Apus de soare* de Nicolae Grigorescu, din categoria peisaje simple, foarte caracteristic prin aerul melancolic și nostalgic al peisajelor grigoresciene cu influențe vizibile din perioada barbizoniană în tratarea arborilor.

Una dintre școlile care și-a adus din plin contribuția la dezvoltarea picturii peisagistice, animate în același timp de prezența omului în cadrul peisagistic este Școala de la Baia-Mare. Colecția muzeului deține un număr de 20 de lucrări, printre ele numărându-se capodopera lui Ferenczy Károly (1852—1917) *Coborîre de pe cruce*, pictată în anul 1903.

Artă dintre cele două războaie mondiale este ilustrată în general prin toate numele strălucite ale acestei perioade, cu lucrări reprezentative aparținând lui Petrascu, Tonitza, Pallady, Dărăscu, Dimitrescu, Iser, Șirato, Mütznér, Teodorescu-Sion, Rodica Maniu și două sculpturi de Dimitrie Paciurea — *Satir* și *Pan*. Din aceeași

perioadă deținem 25 de lucrări de Nagy István (1873—1937), 6 lucrări figurind la Expoziția retrospectivă de la Budapesta în 1967.

Artă contemporană ocupă un loc important atât în cadrul expoziției de bază cit și în cadrul colecției. Alături de lucrări aparținând generației lui Corneliu Baba, Alexandru Ciucurencu și Henri Catargi, generația mai tină este reprezentată de Ion Gheorghiu cu remarcabila *Pasărea și pisica* ce a figurat la mai multe expoziții internaționale, Ion Pacea, Spiru Chintilă, Petre Achiție și alții.

În cadrul expunerilor muzeale locul important este ocupat de expoziția de bază ce cuprinde în medie 120 de lucrări, cele mai valoroase din patrimoniul artistic. În cadrul expoziției se face o reconstituire a evoluției cronologice a artei românești și maghiare, bineînțeles în limitele colecției, urmărindu-se în același timp anumite curente specifice unei anumite perioade. O a doua expoziție permanentă — am spune — a muzeului este închinată maestrului emerit al artei Nagy Imre, fiind expuse 96 de lucrări din 129 cîte are colecția.

În încheierea succintei prezentări a Muzeului de artă din Tirgu Mureș amintim cîteva dintre ultimele sale achiziții: *Peisaj algerian* de Samuel Mütznér, *Natură moartă cu găna* de Lucian Grigorescu, *Natură statică cu pești* și *Peisajul Dunării* de Nicolae Dărăscu, *Nud compozițional* de Corneliu Mihăilescu, *Compoziție* de Mattis-Teutsch, *Atacul* de Aurel Popp și altele.